

Nieuwjaarsbijeenkomst

Datum: Zondag 8 januari 2012, 14.00 uur

Plek: Bij Koos thuis aan de Blauwedijk 12 te Almen.

Traditiegetrouw starten we ons verenigingsjaar met een huiskamerbijeenkomst in Almen. Vanaf 14.00 uur is er weer open huis aan de Blauwedijk 12. Bij goed weer wordt het gezellige samenzijn rond 15.00 uur onderbroken door een korte wandeling (graag een paar extra schoenen of sloffen meenemen). Een bijdrage in de vorm van al of niet zelf bereide versnaperingen of drankjes is welkom. Wie problemen heeft met vervoer kan dit van te voren melden (Almen heeft 's zondags geen openbaar vervoer). We proberen dan een oplossing te vinden. Voor een goede voorbereiding is het fijn om bijtijds te weten wie er komt en op welke hapjes en drankjes gerekend kan worden. Daarom graag aanmelden uiterlijk woensdag 4 januari bij Koos Anema, tel. 0575 431821 of email j.anema-roeeveld@hetnet.nl.

Lezing 'Natuurgebieden van het IJssellandschap' door Gerben Visser

Datum: Donderdag 19 januari 2012, 20.00 uur

Plek: Ulebelt Milieucentrum, Maatmansweg 3, 7425 NC Deventer, tel 0570-6534375, (Vijfhoek)

Gerben Visser van Stichting Het IJssellandschap houdt een lezing over de natuurgebieden van het IJssellandschap. De Stichting IJssellandschap is de grootste particuliere grootgrondbezitter in onze regio en heeft veel mooie en waardevolle natuurgebieden in eigendom, zoals de Gorssele Heide, het Oostermaet en Nieuw-Rande. De KNNV is zelf al heel lang betrokken bij onderzoek, inventarisaties en onderhoud van het Oostermaet.

Het is interessant om te zien welke gebieden nog meer in hun bezit zijn en wat het beheer van deze gebieden betekent voor de natuur, vooral nu er zoveel veranderingen in het IJsseldal op handen zijn. Deze lezing wordt samen met het IVN afdeling Deventer georganiseerd.

Het aanmelden voor een excursie is gewenst. Mocht een excursie niet doorgaan, vanwege te weinig belangstelling of slecht weer, dan kunnen we dat aan u doorgeven. Het zou jammer zijn als u voor niets naar de excursieplek gaat. Als we weten dat u meegaat kunnen we eventueel ook iets regelen m.b.t. gezamenlijk vervoer.

Zondagexcursie Duursche Waarden

Datum: Zondag 12 februari 2012

Tijd: 9.00 uur

Verzamelen bij de Tropische Landbouwschool hoek Ceintuurbaan/Brinkgreverweg. Daar vertrekken we gezamenlijk per auto naar de Duursche Waarden
Excursieleiders: Ronald Groenink en Jaap Bont

Op deze winterse dag gaan we naar de Duursche Waarden tussen Olst en Wijhe. Met Jaap Bont (vrijwilliger SBB en lid VWG De IJsselstreek) en Ronald Groenink gaan het gebied door op zoek naar vogels (vooral watervogels). Het is daarbij wel aan te bevelen om laarzen of waterdichte schoenen aan te trekken. Jaap Bont weet veel over dit gebied en zal ons vertellen over historie, het heden en de toekomst van dit prachtige moerasbos. Het is een halve dag excursie samen met het IVN.

Voordat de uiterwaarden zoals wij ze kennen er waren, is er heel wat water door de IJssel gestroomd. Het water baande zich eeuwen lang een eigen weg en creëerde zo een karakteristiek en natuurlijk gebied. Het was heel dynamisch; door de regelmatig hoge waterstanden liet het water allerlei bezinksel achter op de bestaande grond. Dat vormde arme zandgronden, maar ook zeer vruchtbare kleigronden. Dit ging tientallen, zelfs honderden jaren ongehinderd door. Zo ontstond een gebied waar allerlei natuurlijke processen een kans kregen. Er groeiden verschillende grassen en kruiden op de rijke kleigrond en weer andere op de arme zandgronden. Daar kwamen insecten op af, die op hun beurt weer een lekker hapje waren voor verscheidene vogelsoorten. Ook grote dieren kwamen er en zorgden voor het 'onderhoud'. Door te grazen hadden ook zij hun invloed op de natuurlijke ontwikkeling van dit gebied.

Dat veranderde, eigenlijk ongemerkt, toen de mensen hun oog lieten vallen op deze gebieden. Op de voedselrijke grond langs het water konden de gewassen goed groeien. Om te voorkomen dat alles wegspoelde wierpen de eerste mensen die zich er vestigden terpen op en later zomer- en zelfs winterdijken.

Langzaam maar zeker verloor de rivier z'n vrijheid en tussen de zomerkades en de winterdijken ontstonden de uiterwaarden zoals wij ze kennen. Maar er gebeurde meer. De IJssel was natuurlijk een

uitstekende handelsroute, ook dat had z'n invloed op de omgeving. En later legden we de IJssel nog verder aan banden met kribben. Een andere ontwikkeling, die veel invloed had op het aanzien van dit gebied, was de winning van klei en zand. Toen de tichelgaten en zandputten in onbruik raakten, kreeg de natuur vrij spel. Daardoor kwamen er interessante natuurlijke ontwikkelingen op gang.

Lezing 'Steenuilen'

door Ronald van Harxen.

Datum: Donderdag 16 februari 2012

Tijd: 20.00 uur

Plek: Ulebelt Milieucentrum, Maatmansweg 3, 7425 NC Deventer, tel 0570-6534375, (Vijfhoek)

Ronald van Harxen van STONE (STeenuil Onderzoek NEDerland) uit Winterswijk zal iets gaan vertellen over de landelijke Steenuilenorganisatie STONE, wie zij is, wat zij doet en vooral waarom. Verder natuurlijk alles over de Steenuil, hoe gaat het

De ontwikkelingen van lang geleden vormen het uitgangspunt van een aantal ambitieuze natuurontwikkelingsprojecten van nu. Door middel van deze projecten doen we een stap terug naar de tijd dat de natuur de dienst uitmaakte. Ronald en Jaap zullen dit ons op deze excursie laten zien.

met de populatie, zowel landelijk als regionaal (verschillen tussen regio's?), bedreigingen, bescherming, nestkashulp, voedsel enz..In onze omgeving komen veel Steenuilen voor. Door meer over deze vogels te weten, kunnen we misschien zorgen dat ze niet verdwijnen. Ronald van Harxen heeft het boek 'Steenuilen' geschreven, dat bij de KNNV-uitgeverij te verkrijgen is. Deze lezing wordt samen met het IVN, afdeling Deventer georganiseerd.

Geologische excursie naar de Sallandse Heuvelrug

Datum: Zondag 18 maart 2012

Tijd: 10.00 uur

Plek: Bezoekerscentrum Nationaal Park de Sallandse Heuvelrug, Grotestraat 281, 7441 GS Nijverdal (dat is bij de afslag van de N35 van Zwolle naar Almelo). Excursieleider: Hans Grotenhuis

De landelijke KNNV Werkgroep voor Geologie en Landschap bestaat dit jaar 25 jaar. Daarom vraagt de werkgroep alle afdelingen in het weekend van 17-18 maart 2012 aandacht te schenken aan geologie en landschap. Diverse leden van de Werkgroep Geologie en Landschap zullen daaraan binnen hun afdeling actief bijdragen. In dat kader zal Hans Grotenhuis (niet alleen lid van onze afdeling, maar ook lid van de WGL) ons in het Nationaal Park de Sallandse Heuvelrug laten zien hoe het landschap is gevormd door ijs, smeltwater en wind. We volgen in ieder geval het "IJstijdpad", een uitgezette wandeling met infopanelen over de geologie en geomorfologie van het gebied. Misschien brengen we nog een bezoek aan een andere interessante locatie.

Meer informatie kunnen jullie in het kader op de volgende pagina vinden (met dank aan de WGL voor het gebruik van de tekst). We verzamelen om 10.00 uur op de parkeerplaats van het bezoekerscentrum Nationaal Park de Sallandse Heuvelrug, Grotestraat 281, 7441 GS Nijverdal (dat is bij de N35 van Zwolle naar Almelo). Daar start de excursie ook. De excursie duurt, mede afhankelijk van het weer en de belangstelling, tot uiterlijk halverwege de middag. De lunchpauze houden we in het veld, dus eten en drinken mee.

Geschiedenis van het Landschap van de Sallandse Heuvelrug

Het landschap is gevormd door schuivend ijs, smeltend water en stuivend zand en door de mens, sinds de laatste 5000 jaar bewoner van dit gebied. De laatste zandverstuivingen zijn vooral het gevolg van overbegrazing van de heidevelden. Toen gletsjers ongeveer 150.000 jaar geleden vanuit Scandinavië ons land binnendrongen, was het zó koud dat de bodem tot op een diepte van ongeveer honderd meter was bevroren. Vanaf het noorden schoven op meerdere plaatsen enorme gletsjers het Sallandse land binnen. Het ijs kreeg vooral ruim baan in rivierbeddingen die zich in een meer dan 25 kilometer breed dal onder de huidige IJsselvallei en het Sallandse dekzandlandschap uitstreckte. Hier lagen grote hoeveelheden rivierzanden, die gemakkelijk door een gletsjer konden worden verplaatst. Door het enorme gewicht van de ruim 200 meter dikke ijsskap werden delen van de bevroren ondergrond zijdelings en naar voren weggedrukt en als grote platen dakpansgewijs op elkaar gestapeld. Aan de zijanten van de gletsjer ontstonden zo de hoge stuwwallen van het Veluwemassief en de Sallandse heuvelrug.

Het nationaal park Sallandse Heuvelrug is gelegen op de gelijknamige stuwwal uit de op één na laatste ijstijd, het Saalien, zo'n 370.000 tot 130.000 jaar geleden. Hierna volgde een warmere periode, de ijsskap trok zich terug. Er bleef een stuwwal achter van stenen, zand en lagen keileem. Tijdens deze ijstijd zijn er door de werking van het smeltwater ook diepe slenken ontstaan zoals de Wolfslenk en de Diepe Hel. In de laatste ijstijd, het Weichselien, ruim 100.000 jaar geleden heeft het ijs ons land niet meer bedekt. De bodem was wel bevroren, zonder begroeiing en het waaide hard. Deze stevige winden zetten op de resten van de stuwwal maar vooral in de laagtes een dikke laag fijn zand af (dekzand). In warmere perioden waren de heuvels bebost. Veel later in het Holoceen (aanvang ongeveer 10.000 jaar geleden), zijn door de intensieve begrazing met schapen en geiten en het steken van plaggen om akkergronden mee te bemesten, zijn al in de middeleeuwen de oorspronkelijke bossen verdwenen. De hele heuvelrug was sindsdien begroeid met heide. Deze heidevelden zijn in het begin van de twintigste eeuw voor het grootste deel weer bebost om verstuiving tegen te gaan.*

Bron: www.natuurlijk.nl/geologie/sallandse_heuvelrug en Wikipedia

** Saillant detail: recent zijn grote oppervlaktes naaldbos gekapt om het leefgebied van de korhoenders groter te maken en zo de overlevingskans van de kleine populatie korhoenders (de laatste in ons land) te vergroten. (HG)*

Voor aankondiging:

Zondag 1 april 2012 Voorjaarsexcursie naar De Colckhof, Heino o.l.v. Koos Anema.

Donderdag 12 april 2012 20.00 uur Algemene ledenvergadering met lezing en diaprojectie van Gerrit Hendriksen in de Ulebelt

April/mei 2012 Korhoenexcursie Sallandse Heuvelrug

Mei 2012 Voorjaarspaddenstoelenexcursie o.l.v. Atte van den Berg

Mei/juni 2012 Vissenexcursie Schipbeek

Mei/juni 2012 Nachtzwaluwxexcursie Sallandse Heuvelrug

Terugblik

Kleine paddenstoelenexcursie Nieuw Rande

29 september 2011

Aantal deelnemers: 11

heerlijk nazomerweer.

De excursie was in het z.g.n. Bultenbos (rivierduinen) met vooral beuk op zand en leem.

Ondanks de langdurige droogte was het aantal soorten en de toestand waarin de paddenstoelen verkeerden behoorlijk.

Minstens 30 soorten werden door ons gevonden w.o.

Hazenpootje; Mosschelpje (zie Coolia 2009 nr 2 blz.

67 Heksenkringen in het bos); Geschubde bundelzwam; Gekarteld leemkelkje; Zonnerussula.

Het weer was idyllisch.

Beekbergerwoud

16 oktober 2011.

Aantal deelnemers: 7

Onder leiding van Dick Steenstra (Henny Wassens was door omstandigheden afwezig) bezochten we op deze prachtige herfstdag het Beekbergerwoud. Het was de laatste excursie van een serie van vier en het gebied bereidde zich voor op de winter. De meeste planten hadden zaad gevormd en de bruine en gele kleuren duiden op het geleidelijk afsterven van de bovengrondse delen.

Al op de parkeerplaats zagen we in een dode boom de eerste vogel, dat wil zeggen het achterwerk van een vogel. De staart was kort. Was het een buizerd of een houtduif? Aan de andere kant van de stam zag je de merkwaardige kop. Of was dat een stompje hout?

Omdat hij in de zelfde houding bleef zitten (hij zat zich in de koude ochtend lekker in het zonnetje op te warmen), kwamen we er niet achter. We waren nog nauwelijks op weg of we zagen 2 Appelvinken en een vliegende Buizerd. Onder de bomen vonden we o.a. Gele korstzwam, Helmmycena en de Bruine bundelridderzwam. Ook zagen we het gras Boskortsteel. In de natte, meer open delen stond o.a. de Bosbies en Kleine watereppe en ook enkele exemplaren van het Bezemkruiskruid. Hopelijk gaat deze nieuwkomer zich in de toekomst niet te veel uitzaaien. Het pad was hier en daar erg modderig en op sommige plekken zag je in de plasjes de olieachtige vliesjes van ijzerbacteriën, wat duidt op kwel. Er lieten zich heel wat vogels zien, zoals

Koolmezen, Graspieper, Kramsvogel, Kleine zilverreiger, 2 Nijlganzen, Spreeuwen en een Grasmus. Lopend over het vlonderpad zagen we in het water veel blad van de Grote egelskop, Holpijp waarvan sommige exemplaren met sporenaar, Watermunt, Grote waterweegbree in het zaad en de felrode bessen van Bitterzoet. Tijdens de koffiepauze bekeken we kaarten van het bodemprofiel en de loop van de waterstromen (o.a. vanuit het Veluwemassief) wat erg verhelderend werkte. Tenslotte zagen we nog de Plooiervoetstuiwzwam, een Roodborst en een groepje Staartmezen. Deze excursie was een mooi besluit van de serie. Het idee om eenzelfde gebied in de verschillende seizoenen te bezoeken verdient navolging.

Paddenstoelenexcursie Zandbeltermolenbos

Donderdag 27 oktober 2011

Claire en Ronny, Bien en Hein hadden de excursie goed voorbereid. Langs het pad waar we verzamelden lagen boomstammen klaar om afgevoerd te worden. Hein heeft de mensen die de bomen aan het kappen waren gevraagd of ze nog een paar dagen mochten blijven liggen zodat wij op de excursie konden genieten van de vele soorten paddenstoelen die op de stammen groeiden. We hebben ze goed kunnen bekijken en determineren. Dank aan de beheerders van het bos!

Op die boomstammen zagen we tientallen soorten met prachtige namen, zoals de Blauwe kaaszwam, Gewoon elfenbankje, Roodgerande houtzwam en andere houtzwammen, Platte tonderzwam, Geelbruine plaatjeshoutzwam (zie foto), Dakloze huiszwam, Heksenboter en nog veel meer.

In het bos was aanvankelijk niet veel te zien, maar omdat we met onze neus op de bosbodem liepen, zagen we toch heel veel soorten. We zagen de Kostgangersboleet (zie foto), veel melkzwammen, trechterzwammen, mycena's, fopzwammen en franjehoeden, teveel om op te noemen. Een aantal paddenstoelen was al van verre te zien, zoals de

Roestvlekkenzwam (*Collybia maculata*)

Kostgangerboleet (*Boletus parasiticus*)

Geelbruine plaatjeshoutzwam (*Gloeophyllum sepiarium*)

Mossenexcursie Wechelerveld.

Het Wechelerveld is de afgelopen jaren aardig onderhanden genomen door Stichting IJssellandschap in de verwachting dat soorten als klokjesgentiaan weer meer plaats krijgen om te schitteren en met de klokjesgentiaan natuurlijk andere soorten. In ieder geval het deel noordelijk van de weg is erg leuk, omdat het bestaat uit een stukje afgeplagde heide. Een soort als Klein vogelpootje is op 12 november veelvuldig te zien, althans de rozetten. Naast deze soort zijn ook veel andere mossen te vinden. O.l.v. Michel Zwarts en Andries Huiberts van de mossenwerkgroep van de KNNV Wageningen is die schitterende ochtend gezocht naar mossen. Zowel epifitische als terrestrische mossen, zowel blad als levermossen. In totaal zijn 38 soorten gevonden waaronder de Kleine viltmuts (*Pogonatum nanum*) wat een rode lijst soort is. Naast de wat oudere afgeplagde delen zijn vooral de struiken rondom de parkeerplaats rijk aan soorten. Vooral de half liggende oude wilg heeft de nodige soorten opgeleverd, vaak met prozaïsche nederlandse namen als Trompetkroesmos en Grijsze haarmuts.

De complete lijst is naar Stichting IJssellandschap verzonden evenals naar de Bryologische en Lichenologische WerkGroep van de KNNV en indien gewenst opvraagbaar bij Gerrit Hendriksen (gw_hendriksen@zonnet.nl).

Kleine viltmuts (Pogonatum nanum) . Bron
Encyclopedia of Life

Actueel

Cursus Wilde Planten KNNV-Arnhem

De afdeling Arnhem van de KNNV organiseert al sinds meer dan twintig jaar jaarlijks een cursus Wilde Planten. Inmiddels hebben meer dan vijfhonderd mensen deze cursus gevolgd. Hoofddoel van de cursus is deelnemers te leren hoe ze met behulp van een flora zelf de naam van wilde planten kunnen vinden. Daarnaast komen ook andere onderwerpen aan bod zoals de bouw van planten, de voortplanting, de relatie met insecten en de systematiek. Verder is er ruimte voor bewondering en verwondering. De volgende cursus wordt gegeven in de periode april - juni 2012.

De cursus omvat negen lessen op woensdagavond van 19.30 tot 22.00 uur en drie excursies op de zaterdagochtend. De lessen beginnen met een (meestal korte) inleiding. Daarna volgen praktische oefeningen in het zelf determineren van planten. Dat doen we in kleine groepjes met begeleiding van ervaren mensen. Bij de excursies bezoeken we plekken met een voor Nederland bijzonder rijke flora.

De cursusdata zijn 4, 11, 18 en 25 april, 9, 16, 23 en 30 mei en 6 juni.

De excursies zijn op 21 april, 19 mei en 2 juni. De cursus wordt gegeven in de Thomas a Kempisschool, Thomas a Kempislaan 25, 6822, LR Arnhem.

De cursusprijs is €55 voor IVN- en KNNV-leden en €6 voor niet-leden. Daarbij is een reader met de samenvattingen van de lessen inbegrepen.

Als flora gebruiken we de zesde druk van de KNNV-uitgave: "Veldgids Nederlandse Flora" van Henk Eggelte.

Verder zijn nodig een loep (vergroting 10x), en een spits pincet.

De flora, loep en pincet kunnen via de cursus worden besteld.

Aanmelding bij: Michel Zwarts, tel 0630265575, michel.zwarts@xs4all.nl

Dassen in de omgeving van Bathmen, ten zuiden van de A1 in 2011.

Evenals vorig jaar doe ik hier verslag van mijn jaarlijks onderzoek waar ik nu 10 jaar mee bezig ben. Dit werk doe ik met ondersteuning van Das en Boom. Met het Landschap Overijssel en de zoogdierenwerkgroep van onze zustervereniging IVN wissel ik ervaringen uit.

Het gebied sterkt zich uit van de Oxerhof tot de grens met Holten en naar het zuiden tot het landgoed 't Joppe.

Omdat dassen nachtdieren zijn en meestal pas omstreeks 21.30 boven de grond komen begint de observatieperiode als de dagen lengen, van begin mei en tot begin augustus. De jongen worden in maart geboren en komen begin mei naar boven om de burcht te verkennen. Wat later heb je kans om ze spelend als jonge hondjes te zien rollebollen.

In het gebied zijn 16 burchten die ik probeer te volgen. Dit kost veel tijd en vaak kom ik weer thuis met alleen de waarneming van de zanglijster. Op 12 plekken zijn dassen aanwezig en van 6 burchten ben ik zeker dat er jongen zijn grootgebracht. De mooiste ervaring dit jaar was toen er 4 jonge dasjes, heel

argeloos, tot op een meter van mijn onbeschermd zitplaats kwamen.

De A1 is voorzien van een wildafrastering om het oversteken van dassen te voorkomen. Soms ondergraven dassen de afrastering en ze kunnen dan op de snelweg komen. Na mijn melding aan de wegbeheerder was het gat na 3 maanden nog steeds niet gerepareerd. Met als gevolg een doodgereden das. Ik ben toen zelf op pad gegaan met een stuk kippengaas en was met een uurtje werken klaar.

Ook dit jaar was weer een burcht door een vos in gebruik genomen. Die bracht daar 3 jongen groot. Op dezelfde burcht zag ik later ook nog een jonge das.

Het samenwonen komt meer voor. De dassenpopulatie is stabiel en geleidelijk aan worden alle burchten bekend.

Mijn vraag aan onze leden is om waarnemingen aan mij te melden. Ook waarnemingen van de Steenmarter en de Bunzing zijn welkom. Van in het verkeer omgekomen dieren wil ik graag het gewicht, het geslacht en de vindplaats weten. In zo'n geval ben ik snel ter plekke. Als het om een doodgereden zogende moeder gaat kunnen de jongen soms bijgevoerd worden.

Bathmen, 25-10-2011. Jan Oosterman.

Verenigingszaken

Van de Voorzitter.

Als u deze Quadrifolia krijgt is het jaar 2011 al weer bijna voorbij. Onze secretaris heeft een overzichtelijk jaarverslag gemaakt, zodat u kunt lezen wat er het afgelopen jaar binnen de afdeling is gebeurd en welke activiteiten er zijn geweest.

Ik ben van mening dat onze activiteitencommissie prima voorstellen doet wat lezingen en excursies betreft. Bovendien valt het me op dat veel excursies door degene die ze wil leiden goed zijn voorbereid. Zo waren de excursies naar het Beekbergerwoud heel informatief en ook leuk om een gebied in alle seizoenen te bekijken. Dick en Henny hebben er veel werk aan verzet. En voor alle anderen die een excursie hebben geleid geldt hetzelfde.

Wat betreft de Jubileumlezing: over de inhoud heb ik veel lof gehoord. Jan van der Knokke wist ons niet alleen te verbazen met prachtige foto's, vaak van heel dichtbij gemaakt, hij boeide ons ook met zijn verhalen over de insecten en over hoe hij sommige opnamen heeft gemaakt. Wat een geduld om tot een perfecte foto te komen. Gelukkig was de opkomst goed, zodat we naast een interessante avond ook van de gezelligheid genoten. En de penningmeester had voor een prima locatie gezorgd.

Daarom beveel ik in de volgende zinnen het programma van het eerste kwartaal in 2012 weer bijzonder aan. In het stukje over Nieuws uit de Landelijke Vereniging leest u iets over de samenwerking met het IVN. Gelukkig hebben zich een aantal nieuwe leden aangemeld, we hopen dat ze zich spoedig thuis zullen voelen binnen onze KNNV afdeling. Ook de "vertrouwde gezichten" hopen we natuurlijk te mogen begroeten op de komende lezingen of excursies.

In het nieuwe jaar beginnen we met de Nieuwjaarsbijeenkomst op een vertrouwde plek, Koos heeft haar huis weer ter beschikking gesteld om ons allen te ontvangen. En we weten inmiddels hoe fijn het is om in Almen elkaar weer te ontmoeten. Vanaf deze plaats Fijne Feestdagen en een Goed 2012 gewenst en tot ziens in het nieuwe jaar.

Klaske ten Grotenhuis 0575-471995.

De natuur is goud waard.....

Prachtige landschappen, insecten, vogels of wilde planten...Als lid van de KNNV geniet je daar van. Natuurstudie is een boeiende en heel zinvolle vrijetijdsbesteding, waar je je hele leven mee bezig kunt zijn.

Maar...niet iedereen is zich bewust van de waarde van de natuur. Gelukkig stoppen enthousiaste KNNV'ers heel veel tijd in het uitvoeren van tellingen, inventarisaties en vooral het rapporteren daarover in de vorm van wandelgids, verslag of dvd. En dat allemaal om de medemens te wijzen op het belang van de natuur.

De Stichting Fondsen van de KNNV wil deze activiteiten dan ook graag financieel ondersteunen. Jaarlijks worden er door de Stichting subsidies verstrekt om afdelingsprojecten te verwezenlijken zoals een gids over stadsparken of een dvd over stadsnatuur.

Maar... de middelen van de Stichting zijn beperkt. Graag zien wij ons vermogen groeien om nog meer

KNNV-werk dankzij onze financiële steun mogelijk te maken. Zou je eens na willen denken over de mogelijkheid van een financiële bijdrage in de vorm van een eenmalige donatie of een periodieke gift?

Wat kunt u doen?

Kort gezegd: donateur worden van onze Stichting door een gift over te maken op rekeningnr. 498 328 988 t.n.v. Stichting Fondsen van de KNNV. De Stichting heeft een ANBI-status.

Maar er zijn meer mogelijkheden om onze Stichting te steunen. Het Stichtingsbestuur geeft op verzoek graag nadere informatie. Informeer eens bij de secretaris of andere bestuursleden (Hein van Bohemen, Jelle Schuurmans, Chris Ankersmit, Ina Marbus-Hotho).

Stichting Fondsen KNNV

secr. Geoske Sanders, tel. 0318-417234 of
email:gmsan@hetnet.nl

rekeningnr. 498 328 988 t.n.v. Stichting Fondsen van de KNNV te Best.

Uit de Landelijke KNNV

Op 12 november komt de Beleidsraad(BR) van de KNNV bijeen. De Beleidsraad brengt advies uit aan het Landelijk Bestuur. Ieder lid kan zijn/haar ideeën aan het Bestuur van de eigen afdeling kenbaar maken en zo invloed uitoefenen op het functioneren van de Vereniging. Vanuit de afdeling Deventer gaat meestal de Voorzitter als afgevaardigde naar de BR.

Er komen heel wat onderwerpen tijdens zo'n vergadering op de agenda. Een paar ervan wil ik noemen, omdat we dat als afdeling merken of daar zelfs aan mee kunnen doen.

Jaar van de Bij

2012 is uitgeroepen tot jaar van de Bij. De KNNV heeft samen met de Insectenwerkgroep (EIS), de NVB (Nederlandse Vereniging voor Bijenhouders), de Bijenstichting en het IVN een project opgezet om aandacht te vragen voor de diergroep bijen. De KNNV is coördinator van dit project. Onze afdeling kan meedoen door materialen te bestellen en contacten te leggen met plaatselijke bijenverenigingen voor lezingen en/of excursies.

Samenwerking KNNV en VOFF

In het Jubileumnummer van Natura, nummer 5 van 2011, werd door beide organisaties gezamenlijk stilgestaan bij de rol van vrijwilligers in de hedendaagse natuurbescherming. Dat die rol in de toekomst nog belangrijker zal worden, kunt u in deze Special lezen.

Ook het congres: "Van waarnemen naar natuur beschermen" werd gezamenlijk georganiseerd.

Samenwerking KNNV en IVN

Op landelijk niveau zijn er gesprekken over nauwere samenwerking tussen beide verenigingen. Plaatselijk zijn we al op weg, we gaan elkaar onze kwartaalblaadjes toesturen en een afgevaardigde vanuit het IVN afdeling Deventer is gevraagd de commissie die de activiteiten organiseert te versterken. Landelijk kijkt men of er toekomst is voor een fusie.

Het IVN afdeling Deventer organiseert in 2012 een Natuurgidsencursus. Hiervoor hebben zich een aantal jonge mensen opgegeven, mogelijk een bron voor nieuwe impulsen in de KNNV/IVN.

Landelijk Bestuur

Het LB zoekt kandidaten voor haar bestuur. Verzoek: 2 nieuwe bestuursleden.

Werkgroep Geologie en Landschap

De landelijke werkgroep van de KNNV bestaat 25 jaar. De vraag is of er binnen afdelingen aandacht aan gegeven kan worden. Onze activiteitencommissie organiseert een excursie in het weekeinde van 17 en 18 maart met als thema Geologie (zie agenda, red.). We verwachten er veel van en ook veel deelnemers bij dit thema.

De KNNV op twitter

Ga naar; <http://twitter.com/#!/KNNVafdDelfland>. Het is leuk om te horen als er meer KNNV afdelingen zijn met een Twitter account!

Boek: 'Honderd jaar Natura Docet

In 1911 werd in Denekamp Nederlands eerste regionale natuurhistorische museum Natura Docet opgericht door onderwijzer J.B. Bernink (1878-1954). Ter gelegenheid van dit 100-jarige jubileum verschijnt deze rijk geïllustreerde uitgave, met vele tot nog toe onbekende wetenswaardigheden over het tijdperk van vader Bernink en zijn dochter Heleen, die hem als museumdirecteur opvolgde.

Al vanaf het prille begin van Natura Docet kwamen bezoekers vanuit het hele land naar Twente, waar meester Bernink hen persoonlijk rondleidde in zijn museum of mee op excursie nam. Graag geziene gasten waren de beroemde natuurbeschermers en veldbiologen Jac. P. Thijssse en E. Heimans, die de natuurstudie in Nederland populair maakten. Zij bezorgden het nog jonge museum veel landelijke publiciteit.

Het museum was gesitueerd in de toen nog bijna ongerepte natuur van Twente, waardoor het voor bezoekers een geliefd uitgangspunt vormde voor excursies en vakanties. Daarnaast diende het museum als uitvalsbasis voor onderzoek en onderwijs door wetenschappers als prof. dr. Hugo de Vries en prof. dr. Tom van der Hammen. Vele wetenschappelijke publicaties zijn dan ook op Natura Docet ontstaan. In de uitgave komt ook de tot nog toe onderbelichte rol van veelzijdig talent Willem Dingeldein aan bod, alsmede de financiële en bestuurlijke steun die Bernink van bekende Twentse fabrikantenfamilies ontving om zijn ideaal te verwezenlijken. Een boeiend historisch portret van een bijzonder instituut. Meer info www.walburgpers.nl

Website Allesoverpaddenstoelen.nl

Er is een nieuwe website Allesoverpaddenstoelen.nl. Zoals de naam al zegt, zal deze website ALLES over paddenstoelen (gaan) vertellen. De makers zijn verschillende deskundigen van de Nederlandse Mycologische Vereniging (NMV). zie: www.Allesoverpaddenstoelen.nl

Nieuwe herkenningkaarten Tringa paintings

Er is een vernieuwde reeks van 18 geplastificeerde herkenningkaarten, van vogels tot planten en van schelpen tot libellen. De natuur beleef je met de educatieve herkenningkaarten van Tringa Paintings. Kijk voor een totaal overzicht van herkenningkaarten op de website: http://www.tringa-paintings.nl/f_16_herkenningkaarten.html

KNNV op Youtube

Op Youtube zijn veel filmpjes van KNNV-activiteiten te vinden. Kijk op: www.youtube.nl en geef als zoekterm: KNNV.

Klimaatstraatfeest

Dit najaar, op 11-11-2011, de Dag van de Duurzaamheid, startte weer een nieuwe ronde van het Klimaatstraatfeest. Afgelopen jaar gingen ruim 5000 straten in deze landelijke competitie met elkaar de strijd aan om de meeste energiebesparing. De organisatie hoopt dit jaar op nog meer deelnemers. Meer informatie op www.klimaatstraatfeest.nl

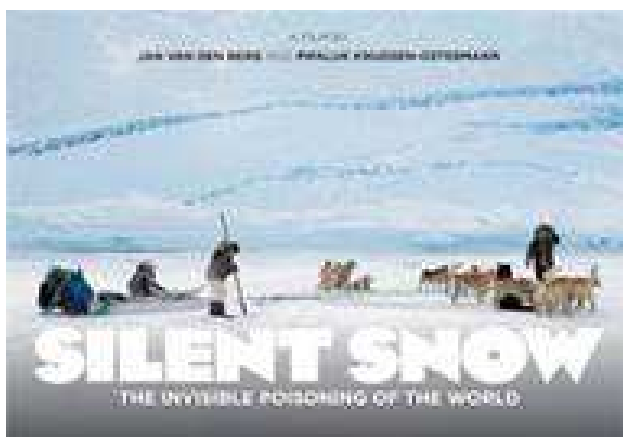
Beheerswerkzaamheden voor Staatsbosbeheer

Hans Vosman van de WEO (Werkgroep Europese Orchideeën) stelde in de vorige nieuwsbrief de vraag welke KNNV afdelingen ervaring hebben met beheerswerkzaamheden voor Staatsbosbeheer. Met name op welke voorwaarden je moet letten bij het tekenen van het contract hierover. KNNV afdeling Delfland reageerde hierop. Zij meldden het volgende:

- zorg dat het contract getekend wordt door twee bestuursleden van de KNNV werkgroep WEO
- neem een contactpersoon op van de KNNV en SBB;
- Wij vragen € 100 voor een werkdag (met gemiddeld 15 man van 10.00 uur tot 13.00 uur).
- Bij het laatste streepje zou ik er voor zetten: Hou de communicatie met de eigen mensen in eigen hand.

meer info: Geert van Poelgeest, voorzitter KNNV afdeling Delfland. E-mail: afdelingdelfland@knnv.nl

Film: Silent Snow

Na de succesvolle Nederlandse première in het Tuschinski theater in Amsterdam op duurzame dinsdag 6 september nu ook in circuit langs de filmtheaters: SILENT SNOW, De langzame vergiftiging van de poolgebieden.

Vanaf 17 november te zien in de filmtheaters in o.a. Den Haag, Nijmegen, Utrecht, Roermond, Amersfoort, Haarlem, Amstelveen, Schiedam, Amsterdam, Maastricht, Wageningen, Hilversum, Bussum, Apeldoorn en misschien ook in Deventer... Een film van Jan van den Berg en Pipaluk Knudsen-Ostermann, meer informatie:

<http://www.silentsnow.org/nl/home>

Tentoonstelling Reset the Future

Reset the Future is een interactieve tentoonstelling over duurzaamheid en toont op toegankelijke wijze actuele kennis en inzichten van wetenschappers van de Universiteit Utrecht. Duurzaamheid is een van de speerpunten van de Universiteit Utrecht. Prof. dr. Herman Wijffels (hoogleraar Duurzaamheid en Maatschappelijke Verandering) en prof. ir. Klaas van Egmond (faculteitshoogleraar Geowetenschappen) speelden een prominente rol bij de samenstelling van de tentoonstelling. Beide wetenschappers zijn verbonden aan het Utrecht Sustainability Institute (USI). Verder werkten een groot aantal onderzoekers van de Universiteit Utrecht mee aan de tentoonstelling.

De tentoonstelling vindt plaats van 11 november 2011 t/m 5 augustus 2012 in het Universiteitsmuseum Utrecht, Lange Nieuwstraat 106 in Utrecht. Dagelijks geopend van 11.00 tot 17.00 uur. De tentoonstelling is geschikt voor iedereen vanaf 8 jaar.

Meer informatie: www.uu.nl/universiteitsmuseum

Streep door Natuur wil een beter natuurbeleid!

Streep door Natuur is een reactie op het natuurbeleid van kabinet Rutte. De bezuinigingen op natuur (70%), het maken van een absurde natuurwet en het schrappen van Nationale Landschappen en Nationale Parken geven aan dat in Den Haag niet meer wordt nagedacht. Natuur is kostbaar en het bewaren waard. Dat is niet alleen een mening, maar een feit. We doen dit in Nederland al meer dan honderd jaar. Streep door Natuur vindt dat de overheid moet blijven investeren in natuur. Kortten op natuur kost meer dan ons lief is. Visieloos strepen zoals kabinet Rutte doet, kan iedereen. Maar zorgvuldig beleid en verstandige wetten maken, kan alleen door de kwetsbare situatie van natuur en landschap te erkennen. Ook wanneer er minder geld te besteden is. Daarom strepen vele boze Nederlanders, het worden er steeds meer, voor een beter natuurbeleid! Meer informatie? Neem contact op met streepdoornatuur@gmail.com. Zie: www.streepdoornatuur.nl

Nieuwsbrief Das en Boom

Das&Boom is nieuw leven ingeblazen, om een juridisch onderzoek te starten en een dossier op te bouwen, waardoor inzichtelijk zal worden welke kabinetsbesluiten (of als gevolg van haar beleid door anderen verplicht te nemen besluiten) in strijd zijn of kunnen worden geacht met de gestelde verdragen, die boven de nationale wetgeving staan. Kijk op www.dasenboom.nl. Ook op www.rechtopnatuur.nl kunt u terecht voor meer informatie over de activiteiten van Das en Boom.

Aankondiging Brabantse Beursvloer Biodiversiteit

Beursvloer 'Gezond van Brabantse grond'
Woensdagmiddag 25 januari 2012 van 12:00 tot 18:00 uur
Provinciehuis te 's-Hertogenbosch
Maak kennis met elkaar en maak gebruik van elkaars kennis
Biodiversiteit, de variatie aan leven, groen en natuurlijke voorraden, biedt vaak verrassend praktische oplossingen voor vraagstukken van alledag, bijvoorbeeld op het gebied van voeding, gezondheid, milieu, of duurzame bedrijfsvoering.
Bedrijven en maatschappelijke organisaties betrekken

daarom biodiversiteit meer en meer in hun marktstrategie.
Maak kennis met uiteenlopende initiatieven van bedrijven en organisaties uit de voedselketen en op het gebied van welzijn en gezondheid. Zij zetten biodiversiteit in op een innovatieve en tegelijk praktische wijze. Het aanbod van succesvolle projecten kan ook voor úw bedrijf of organisatie voordelig zijn. En wellicht is de beursvloer de start van een interessante samenwerking, gericht op duurzame productontwikkeling en consumentenrelaties.
Voor meer informatie, kijk op www.biodiversiteitbrabant.nl/beursvloer

Colofon

KNNV in vogelvlucht
Zondag 8 januari 2012 Nieuwjaarsbijeenkomst bij Koos Anema in Almen
Donderdag 19 januari 2012 Lezing Gerben Visser van Stichting IJssellandschap
Zondag 12 februari 2012 Vogelexcursie Duursche Waarden samen met het IVN en Staatsbosbeheer, o.l.v. Jaap Bont en Ronald Groenink
Donderdag 16 februari Lezing Steenuilen samen met het IVN, spreker Ronald van Harxen.
Zondag 18 maart 2012 Geologische excursie 'Aardkundige waarden' Sallandse Heuvelrug
Vooraankondiging:
Zondag 1 april 2012 Voorjaarsexcursie De Colckhof, Heino o.l.v. Koos Anema
Donderdag 12 april 2012 Algemene ledenvergadering met lezing van Gerrit Hendriksen

Sluitingsdatum kopij
Nummer 2 van 2012 verschijnt eind maart.
Kopij graag inleveren voor 7 februari 2012 bij Nienke Dijkstra, Wiebengapad 5, 7425 AR Deventer, dijkstra_nienke@hotmail.com.

KNNV afd.: Deventer

Secretaris: Ria de Oude-de Wolf,
Hemeltjenskampweg 5, 7431 CB Diepenveen;
secretaris@deventer.knnv.nl

Penningmeester en ledenadministratie:

Bob Maks, De Heuvel 34, 7413 AX Deventer
0570-610266, penningmeester@deventer.knnv.nl
Triodosbank, 78.67.10.438, t.n.v. KNNV afd. Deventer te Deventer.

Contributie voor het komende verenigingsjaar

Ook dit jaar verzoekt de penningmeester u in januari uw contributie voor het komende verenigingsjaar over te maken. U bespaart de vereniging veel rompslomp als u dit inderdaad tijdig doet. U ontvangt dus **géén** acceptgiro voor het contributiegeld.

Het lidmaatschap voor het verenigingsjaar 2012 is €29,- en voor huisgenootleden is dit € 11,75. Dit is €0,50 meer dan u gewend bent, omdat de verhoogde afkracht voor Natura en de landelijke vereniging is doorberekend. Wilt u het verschuldigde bedrag vóór 1 maart 2012 overmaken op ons rekeningnummer bij de Triodosbank?

Rekening nummer: **78.67.10.438**
t.n.v. KNNV afd. Deventer,
te Deventer.

Bob Maks, penningmeester van de KNNV afdeling Deventer. Telefoon: 0570-610266